

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سخن عیش

© Revak Kitabevi, 2026

Tüm hakları Revak Kitabevi'ne aittir.

Sertifika No: 45588

Revak Kitabevi: 61

Fars Klasikleri Serisi: 1

Rubâîler

Yazarı: Sadî Şirâzî

Mütercim: Memduh Gökırmak

ISBN: 978-605-7722-14-0

1. Baskı: Temmuz, 2026

Sayfa Düzeni: Revak Kitabevi

Kapak Tasarımı: Togay Kazım Ataç

Baskı&Cilt: Step Ajans Matbaacılık Ltd. Şti.

Göztepe Mah. Bosna Cd. No:11

Mahmutbey-Bağcılar, İstanbul

Tel: 0212 446 88 46

Matbaa Sertifika No: 45522

Besmele: “*Bismillâhirrahmânirrahîm*”

Seri Levhası: *Sühan-i Aşk (Aşk Sözleri)*

<http://www.revakitabevi.com>

Adres: Aziz Mahmut Hüdayi Mahallesi

Tepsi Fırın Sokak. Şifa Apt. 12/3

Üsküdar, İstanbul

Tel: 0216 342 47 97

E-mail: info@revakitabevi.com

RUBÂÎLER

Sadî Şirâzî

Mütercim

Memduh Gökırmak

Revak Kitabevi

İstanbul, 2026

İçindekiler

Takdim / i

Aşkın Halleri / 1

Nasihatler / 149

Önsöz

Sadî mahlasıyla bilinen Şirazlı Ebû Muhammed Müşerrifüddin Muslih bin Abdillâh bin Müşerrif, 13. yüzyılın başlarında (muhtemelen 1208 yılı civarında) İran'ın Fars bölgesinde yer alan Şiraz şehrinde dünyaya gelmiştir. Çocukluğunda babasının gözetiminde eğitim hayatına başlamış, ancak küçük yaşta babasını kaybetmiştir. Bazı rivayetlere göre, babasının vefatından sonra Sadî'nin eğitimi, Kutbuddin Şirazî'nin babası olan Mesud bin Muslih el-Fârisî üstlenmiştir.

Sadî, bir kasidesinde, uzun seyahatlere başladığı zamanda Fars diyârında büyük bir kaos olduğuna işaret eder. Harzemşâh ve Moğol ordularının Fars bölgesini tehdit ettiği yıllara rastlayan hayatının gençlik döneminde, şehri terk ederek Bağdat'a gitmiş ve oradaki Nizâmiye medresesinde eğitim görmüştür. Şam ve Yemen de dâhil olmak üzere İslâm dünyasının birçok yerini gezmiş ve geniş bir coğrafyada seyahat etmiştir. Yaşı elliye yakınken, 1257 yılı civarında Şiraz'a geri dönmüştür.

Teşekkür

Bu çevirinin yapılmasına teşvik eden ve tasavvufî terimlerin anlaşılmasında desteğini esirgemeyen Kahraman Özkök Beyefendi'ye şükranlarımı arz eder, tüm bu süreç boyunca tavsiyeleriyle çevirinin daha anlamlı hâle gelmesine katkıda bulunan Revak Kitabevi'nin değerli editörlerine çok teşekkür ederim. Sevgili dostlarım Mustafa Kîşânî, Fernaz Zâhidî-ferd ve Mesud Azizmuhammedî'yi de zikretmek isterim. Düzenledikleri şiir okumalarında bu edebiyatın canlı bir gelenek içerisinde okunup paylaşıldığı bir ortam sağladıkları ve benim için ikilem yaratan bazı ifadeler konusunda yardımları için kendilerine müteşekkirim. Dostum Muhammed Ali Mücerredî'ye de bazı ifadelerin anlamları konusundaki yardımları için teşekkür ederim.

Memduh Gökırmak

20 Mayıs 2026

Prag

Aşkın Halleri

{1}

هر ساعتی اندرون بجوشد خون را
و آگاهی نیست مردم بیرون را
الا مگر آن که روی لیلی دیدست
داند که چه درد می کشد مجنون را

Her an içim kan ağlar
Dışarıdaki insanların bundan haberi yok
Sadece Leylâ'nın yüzünü görenler bilir
Mecnûn'u nasıl bir dert almış

{7}

صد بار بگفتم به غلامان درت
تا آینه دیگر نگذارند برت
ترسم که ببینی رخ همچون قمرت
کس باز نیاید دگر اندر نظرت

Kapındaki kullarına yüz kere dedim ki
Karşına bir daha ayna koymasınlar
Zira korkarım ay yüzünü görürsün de
Bir daha kimseye nazar etmez olursun

{16}

گویند هوای فصل آزار خوشست
بوی گل و بانگ مرغ گلزار خوشست
ابریشم زیر و ناله زار خوشست
ای بی‌خبران این همه با یار خوشست

Derler ki “Bahar mevsiminin havası hoştur
Gülün kokusu ve gül bahçesindeki bülbüllerin
sesleri hoştur

İnce saz tellerinin feryâdı hoştur”

Ey gafiller! Bunların hepsi sevgiliyle hoştur!

{79}

از هرچه کنی مرهم ریش اولیتر
دلدارى خلق هرچه بیش اولیتر
ای دوست به دست دشمنانم مسپار
گر می کشیم به دست خویش اولیتر

Bir yaraya merhem olmak her şeyden evlâdır
İnsanların gönlünü almak her şeyden hayırlıdır
Ey dost, beni düşmanların eline bırakma
Ölürsem senin elinden olması yeğdir

{146}

گر دولت و بخت باشد و روزبهی
در پای تو سر ببازم ای سرو سهی
سهل است که من در قدمت خاک شوم
ترسم که تو پای بر سر من ننهی

Bahtım ve kaderim yâverim olursa
Ayaklarının altında başımı veririm,
ey servi boylu güzel!
Kolaydır ayağının altında toprak olmam
Tek korkum, başımın üstüne basmamandır!

Nasihatler

{1}

آن کیست که دل نهاد و فارغ بنشست
پنداشت که مهلتی و تأخیری هست
گو میخ مزن که خیمه می باید کند
گو رخت منه که بار می باید بست

Dünyaya gönül verip kaygısızca oturan da kim?

Burada geçirecek çok vakti var sanıyor!

Ona de ki: "Çivi çakma, zira çadırı toplaman
gerekiyor

Bir yere de yerleşme, çünkü yükünü toplayıp
ayrılman gerekiyor"

{6}

تا یک سر مویی از تو هستی باقیست
اندیشه کار بت پرستی باقیست
گفتی بت پندار شکستم رستم
آن بت که ز پندار شکستی باقیست

Varlığından bir saç teli kadar bile kaldığı sürece
Putperestlik tehlikesi devam eder
"Kibir putunu kırıp kurtuldum" dersin
Kibirle kırdığın o put yine yerinde kalır

{54}

تا دل به غرور نفس شیطان ندهی
کز شاخ بدی کس نخورد بار بهی
الا که ذخیره قیامت بنهی
ور نه نشود کاسه پر از دیگ تهی

Sakın şeytan nefsin gönlünü aldatmasın
Kötü bir daldan kimse iyi meyve yemez
Mutlaka kıyamet için sermayeni hazırla
Zira boş kazandan kâse dolmaz!